

Oaas lumehanges

HEIKI MAIBERG

Märkasime, et meie varjualusesse puhkenurka ei tuiska lund ka kõige suurema rajuga. Hakkasin uurima, mis on kummalise nähtuse põhjus.

Suve- ja linnakodu vahel pendeldavatel aiapidajatel on kombeks igal sügisel suvilaelu sisse pakkida. Roosipõõsad ja kogu külmakartlik lilleilu püütakse soojematesse vestidesse riietada, viinapuud kerge vaiba alla peita, noortele õunapuudele võrkaed ümber ehitada. Tanguterad ja kaerahelbed peidetakse klaaspurkidesse, et hiirepiuksud neid krõbitama ei kipuks. Õues tuleb aga kogu puust ja rauast aiainventar varju alla tõsta, et niiskus ega rooste nende elupäevi ei lühendaks.

Aga mida teha terrassidega, kus suviti päikest võeti või lehtlavilus kaminaõhtuid peeti?

Meie suvekodu külge on rajatud kaks terrassi: üks lahtise taeva alla hommikupäikese tervitamiseks, teine on aga lehtla-katusealune õdusate õhtutundide veetmiseks.

Kaitseks muutlike ilmade ja meretuulte eest on see varjualune kolmest küljest eraldatud tellismüüri-ga, mida katab klaaskatus, läänepoolne külg on aga terves ulatuses avatud aiailule ja pärastlõunapäikesele. Mõnusa olemise ja lehtlavarju annab müüri alt terrassile läbi murdnud omajuurne kaunis kirsipuu.

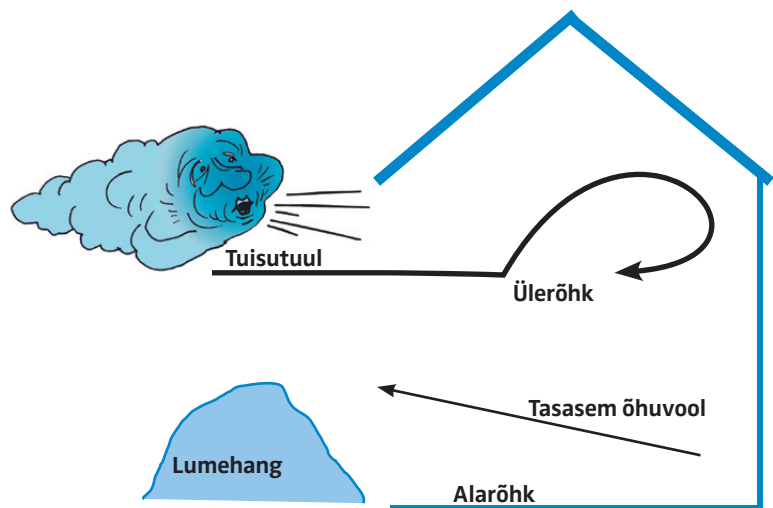
Mida me siis talve tulekul oma terrassidega ette võtsime?

Katuseeta päikeseterrass jääb talveks alati katteta ning puhkab kõrge lumemütsi alla kevadeni. Terrassi kiviplaadidest põrand pole paarikümne aasta jooksul selle vastu ka protesteerinud. Kevadisel lumesulamisel on aga soovitatav suurem lumi eemale kühveldada ja lasta veeajadel avade kaudu ära voolata.

Katusega lehtlaterrassi avaus (4 x 2 m) sai algul ette presentkattega eesriide, et kamin ning lauadtoolid talvel lume alla ei mattuks. Siis aga märkasime, et sellisel teatrilava eesriidel pole suuremat mõtet, kuna mere poolt tulevad tuisuhood millegipärast terrassile ei tunginudki.

Talvel moodustub varjualusesse puhkenurka omamoodi oaas, kus võib hangede keskel kaminatule ees nautida paukuvat pakast.

Katuselt terrassiava ette langev lumi aitas tuisu peatumisele justkui veelgi kaasa, tekitades lehtla ette väikese valli.

Ajal kui rajusemad veebruari- ja märtsituisud suvilaõuele tuiskavad, moodustub terrass-lehtlasse talvekuudeks omamoodi oaas, kus võib hangede keskel kaminatule ees nautida paukuvat pakast.

Et kirjeldatud võlumaailmale populaarteaduslikku tähendust anda ja lumeoasi tekkimise põhjust selgitada, võtsin ühendust Tanel Linnasega Tartu Teaduskeskusest Ahhaa.

Noore teadlase arvates on ilmselt tegu omamoodi tuulekoti barjääriga.

Selle põhjuseks võib olla asjaolu, et hangeharjadelt terrassile puhuva tuule kiirus on suurem kui maapinna lähedal.

See tekitab terrassile sattudes kõrgemale katuse alla ülerõhu, mis sunnib põrandale lähemat õhku oma survega õue tagasi pöörama, võttes kaasa terrassile tungiva lume ning luues sinna lumetu oaasi.

MATI NARUSK